

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на рік . . . 40 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1:70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на рік . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАН

«Барвеш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш молодости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи зберігає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подarki і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Нема вже відвороту!

(X) Дня 12. с. м. зібрала ся комісія для виборчої реформи, щоб перервану через літо роботу довершити. На засіданю явив ся міністер-президент бар. Бек і повитав зібраних членів комісії, а в своїй промові сказав знаменні слова: «Від сеї точки, на якій ми тепер опинили ся, нема вже відвороту!» а з сим поглядом міністра-президента згоджує ся неперечно також більшість комісії. Навіть сі члени комісії, що ще робили собі сякі-такі надії, що їм поведе ся ріжними способами ударемнити виборчу реформу, чи то висуванєм плюральної системи, чи иншими заходами, бачать безуспішність своїх змагань.

Також і рішучі противники виборчої реформи мали нагоду протягом літа впевнити ся, що вея суспільність так переняла ся домаганєм виборчої реформи, що можна би се ударемнити хиба найзавзятійшим опором проти реформи і тим стало би ся в найрізкішій суперечности з загалом. Нема сумніву, що мимо всего того будуть противники реформи ставити всілякі внесеня про плюральну систему, про довгість засидження, про обовязок виборчий, про ревізію конституції в напрямі розширення обсягу краєвих соймів і т. п. і т. п. (такі внесеня зголосили вже з німецького центра Др. Толінгер, з польского кола Др. Старжинський) одначе дуже мала є надія, щоби они удержали ся з такими внесенями.

Противники виборчої реформи вправді не погодили ся з нею, але освоїли ся, позаяк ніхто з них не має відваги прийняти на себе одвічальність за се зворушенє, яке би в широких верствах неперечно викликало ударемненє реформи, або єї проволіканє.

Міністер-президент своїм рішучим висловом: нема вже відвороту! дав зрозуміти виборчій комісії єї задачу. Тими словами бажав він звернути увагу комісії, що она повинна вихіснувати як найрозумнійше сей короткий час, який має ще до розпорядимости, бо і так скупо вимірний час на останню сесию державної ради буде ще вкорочений сесиею делегації в Пешті і хочби коротенькою сесиею краєвих соймів. Вправді перші засіданя комісії не можуть бути доказом великої пильности, одначе треба се тим оправдувати, що після ферий комісія ще не зробила ся, але нема сумніву, що

она відтак забере ся до скорої полагоди своєї задачі.

Злоба чи тупоумність?

На безглузду напасть в Przegląd-і відповів в слідуючім числі згаданой часописи радник проф. Барвіньский в питомий собі здержаний і високо тактовний але не менче рішучий та влучний спосіб. «Під заголовком «Релігійні пересвідченя руских педагогів» появил ся — пише п. Б. — в ч. 204 з дня 13. с. м. в Przegląd-і «Лист до редакції», підписаний буквою А., якого не можу поминути без відповіді і прошу привітно ш. редакцію о єї поміщенє.

Безіменний автор листу осудив загалом «нинішних руских професорів гімназійських і університетских» твердячи, що «не мають ані живої віри, ані правдивої любови для Матери-Церкви». Добачує вправді «від якогось часу і в сїм напрямі зворот на ліпше в існуючім вже маленькім кружку професорів, що признають ся сьміло до католицкої релігії», але і у них видить «брак знакомости найелементарнійших основ віри і переняти ними» та радить їм тому навчити ся католицкого катехизму.

Асумпт до такого тяжкого закиду, зробленого руским педагогам і мені в особености, взяв безіменний автор «листу» з мого фейлетону, заміщеного недавно в «Руслані», присвяченого згадці про бл. п. катехита мого о. Василя Лопатиньского. З чогож виснував п. А. такий осуджуючий вирок? Ого звідси бо о. Лопатиньский сказав мені, що він образував ся на протестантских проповідях, що я сам зворушив ся проповідію протестантского пастора в Оберзальцбрун (де нема католицкого костела), що пізнійше я мав нагоду побіч инших проповідників чути також протестантских і не щадив похвал для протестантских проповідників хотий згадую межі иншими про голосною кармелитского проповідника кс. Червиньского.

Чи на наведені факти дають підставу до такого тяжкого закиду, який вчинив п. А. руским педагогам і мені, оставляю оцінці безсторонних і сьвідомих річи людей. Хотий я був учеником таких катехитів, як Маркил Попель і Лука Цирик, я не пішов тою дорогою, на яку они вступили пізнійше, а остав вірний засадам греко-католицкої Церкви, які ісповідую сьміло і отверто і се може послужити доказам, що з католицких

засад я не стратив нічого, мимо похвал для протестантских проповідників так само, як і мій бл. п. катехит о. Лопатиньский не перестав бути католиком, хотий образував ся на протестантских проповідях.

Прецінь і п. А. поручує яє вірці вимови навіть поганьских бесідників Демостена, Цицера, очивидно не єї ціли, щоби перенимати ся їх поганьські засадами, але яко вірці вимови. Як так само читаючи або слухаючи хороші протестантські промови (бож і они мають голосних проповідників) маємо зараз пересякати німецькими рационалізмом.

Я студював і студіюю католицкі твори, але також, о скілько маю часу і нагоди на се, користаю і зі старинних клясиків і з инших визначних авторів без уїми для моїх католицких засад, пересвідченє і почувань і сего не потребує стидати ся, бо можу покликати ся на діла, які дають вимовнійше сьвідочтво про мої релігійні пересвідченя, чим кілька вирваних речень з фейлетону.

Ол. Барвіньский.

З комісії виборчої реформи.

Засіданє комісії виборчої реформи, які розпочали ся передвчера, поступають скоро в поладженю важних справ, стоячих в звязи з виборчою реформою. На початку передвчерашного засіданя комісії для реформи виборчої подав предсідатель Пльой до відомости, що наспіло 5300 петицій. Петиції ті передано референтови до звіту, а відтак приступлено до дальшої дискусії.

Пос. Груби домагав ся скороченя часу осідку і промовляв за правом голосованя женщин. — Пос. Кайзер промовляв також за правом голосованя для женщин і ставив внесенє, щоби час осідку збільшити до двох літ. — Міністер для справ внутрішних Бінерт вказав на то, що тепер, коли у нас відбуває ся важна еволюція політична, не пора займати ся правом вибору для женщин, котрого не установлено навіть там, де заведено загальне право голосованя. Що до часу осідку, то міністер не може згодити ся ані на скороченє ані на продовженє однорічного речинця. Пос. Адлер (соціяліст) висказав ся взагалі за признанєм женщинам права виборчого, але казав, що поки що нема вигляду, щоби можна

то право досягнути. Бесідник іменем соціалістів домагався, щоби мужчини вже по скінченні 21 році життя мали право вибору, але не ставив внесення, бо казав, що ніхто би за тим не голосував. Продовженню речинця осідка більше як на рік бесідник рішучо спротивився. — Пос. Хоц вносив, щоби речинець осідку, конечний до узяскання права голосу, вивносив лиш 3 місяці. — Міністер справ внутрішніх Бінерт промовляв против виводів Хоца що до права виборчого для женщин і спротивився рішучо внесенню пос. Адлера, щоби взагалі не було ніякого речинця осідку. — Пос. Шгайнер вказав на то, що его партия домагалася 5-літнього часу осідку, однак не обстає при тім зі згляду на скоре ухвалення закона виборчого.

По промові ще кількох бесідників ухвалено § 7. ординації виборчої після проєкту правительства без зміни а відтак приступлено до наради над арт. I., признаючи членам палати панів право вибору до палати послів. Хоц ставив внесення, щоби ухвалено: Парлямент складається лиш з палати послів. Артикул перший ухвалено після проєкту правительства.

На вчерашнім засіданню приступлено до дискусії над артикулом II., який постановляє зміну кількох параграфів основних законів. Та зараз на початку дискусії виступив пос. Старжинський з внесенням, що: «Голосоване над арт. II. на разі відрочує ся; вносить ся вибір комітету з 9 членів, якому буде поручена ревізія § 11. і 12. основного закона з 31. грудня 1867 р., задля розграничення компетенції державної ради і соймів, зглядно запевненню автономістичного законодавства краям. Про вислід своїх нарад має комітет здати справу комісії і предложити внесення». В виводах, якими бесідник мотивував своє внесення, жадав він розширення автономії країв і стіснення компетенції державної ради в користь соймів. В дискусії, яка розвинула ся над сим внесенням, заняв голос президент міністрів бар. Бек, і вказав на те, що справді §§ 11. і 12. основного закона стилізовані не ясно, так що повстають часті і непорішені спори що до компетенції державної ради і краєвих соймів. Тому о скільки жадане внескодавця іде о розграничене сеї компетенції, правительство не є йому противне, а вибір субкомітету уважає міністер відповідною дорогою близшою розслідження внесення. Однак заявляє ся против відрочення голосованя над артикулом II., щоби наради над виборчою реформою не дізнали проволочки. Розвинула ся відтак горяча полеміка, в якій змагали ся голоси за і против внесення пос. Старжинського, а в якій забирали голос бар. Паріс (за), Крамарж (за), Пергельт (против), Шгайн (против), гр. Штірк (за), Адлер (против), Крамарж і Хоц (за), Абрагамович (за).

Пос. Старжинський, відповідаючи на закиди, зроблені противниками внесення, немов би оно стреміло до розбиття держави, започаткованя федералістичного єї устрою, до проволіченя виборчої реформи і т. д., заявляє, що польське коло є автономістичним сторонництвом, ще в марцю порушало теперішню справу і не гонить за жадними фантазіями з роді

федералізації, а жадає розширення автономії країв, яке мало би розтягати ся на: управильнене справ краєвої культури, утворенне нових підстав в справі краєвих фінансів, розширенне компетенції краєвих соймів що до народних шкіл, гімназій, учительських семінарій, розширенне компетенції в організаційних і язових квестіях в низших і середних властях. По дальшій дискусії забрав голос пос. Мик. Василько і заявив, що засадничо є противником кожного внесення, яке могло би викликати хоть найменшу проволочку в полагоді виборчої реформи. З сеї причини є противний також внесенню пос. Старжинського. Окрім сего і з тої причини, що Русини займають таке становиско, що доки не стане заведена автономія народів і розумний поділ Австрії після національних округів, доги належить домагати ся радше ограничення чим розширення автономії. Коли послухати сего, що пос. Старжинський розуміє під розширенням автономії, то розуміє ся, що Русини мусять всіма силами бороти ся против сего.

По дальшій дискусії приступлено до голосованя і обі часті внесення прийнято в поіменнім голосованню 21 голосами против 19: прийнято також додаток пос. Крамаржа, щоби субкомітет здав справу до 14 днів. Разом з Поляками голосували Чехи, Італійці, Румун і два Німці (бар. Штірк і Еренфельс), против Німців соціаліст Адлер, пп. Василько і Вастіян.

По прийнятю III. і IV. артикулу, хотів провідник комісії приступити до дискусії § 1 виборчої ординації, однак з причини утоми послів відрочено засіданне і назначено слідуюче по довгій формальній розправі на понеділок о год. 3. по полудни. При кінці пос. Шгайн пригадав ще, що свого часу провідник не допустив єго внесення о вилучення Галичини з причини мнимої некомпетенції комісії, отже коли тепер ухвалено анальоґічне внесення п. Старжинського, бесідник закладає протест против сего і жадає зазначеня сего в протоколі.

Торговельна академія у Відні.

Цінні уваги подає п. Амвр. Березовский, укінчений академик торговельний і студент прав, про суспільний наш рух на нині господарній, потребу комерціально образованих сил, про обставини в торговельній академії у Відні та ще деякі інформації.

Аж душа радується, — пише шановний інформатор — а серце рветь ся з радости, чуючи, як гомонять з усіх сторін нашої дорогої рідні поклики до студій фахових та до праці практичної на ниві господарній (економічній). І хоч напрома не новий сей рух в нашій суспільности, за те новий він силою і розміром. Ми можемо радісно і грімко скрикнути тепер з Вергілієм «Felix, qui potuit rerum cognoscere causas». Бож таки справді можемо чути ся щасливими. Ми бо пізнали ясно, що, хочачи поправити наш стан теперішній, треба нам вже раз конче споглянути просто в очи тій вели-

кій квестії основ господарних. І до того власне ми тепер забрали ся, що я уважаю одною з найголовніших условин нашого відродженя.

Длятого спішу й я зі скромними словами; може декому придадуть ся на що, тим більше, що я сам, приготовляючи ся свого часу до матури в пізнійшій троха віці, як се звичайно буває, мав нагоду, тверезо вглянути в душі моїх молодших товаришів і пізнати в них багато замишування до справ господарних, з того у великій часті до торговельних.

Тому то цікаво може буде кому учути дещо про сю інституцію, в котрій рік-річно на т. зв. «курсі абітурієнтів» (Abiturientenkurs) студіює пересічно яких 40 слухачів з Галичини. З того найбільша часть Жиди, опісля Поляки, а вже з Русинів то лиш хіба деколи знак. Сеґо року пр., на 42 було нас з Галичини всего 4 і оден латинник. Супроти інших літ, де заледво оден Русин або й жаден не учащав, є се річ більше незвичайна.

Правда, що справа се троха коштовніша а при тім і тяжша, але зате триває лиш оден рік і вигляди суть дуже гарні.

Однак не через ті вигляди я тут про сю академію пишу, а через недостачу у нас людий фахових. Годіж нам давати вічно чужим людем займатися нашими справами. Чи не в силі ми самі розвинути акції в ширших еще розмірах? Хібаж нема у нас більше людий практичних і підприємчивих? Мені здасть ся, що навіть більше є в нас таких людий, чим у інших народів. Але тая зневіра в свої сили — отта нам перечеркує багато наших поривів і змагань.

Правда й те також, що слабі еще наші сили суспільні і невідрадіні відносно політичні багато причиняють ся до спинюваня всяких рухів господарних; всеж таки не опускаєти нам через те руки або споглядати з бездушною апатією на горячу працю деяких одиниць, оживлених благородним обовязком і патриотичною ідеєю. Нам не споглядати на них, а ставати в їх рядах і щиро їм помагати!

Тоді побачимо, що чим нас більше буде віддавати ся працям фаховим і практичним, тим борше змінять ся невідрадіні обставини. Скорше зростемо в сили матеріальні, а тим самим і поступ суспільний поточить ся свобіднійшим та скоршим темпом!

Але без огляду вже навіть на патриотичну працю при зрості вже існуючих, як і повставанню нових інституцій наших дає ся відчувати чимраз більша потреба комерціальных сил. До того возьмім еще під розвагу: кілько то еще соток а навіть тисячий всяких інституцій і заведень чужих оперує нашими продуктами і нашими грішми! А вониж прецінь конче повинні перейти, бодай в більшій часті, як вже не всі, в наші руки. Зважмо також і те, що становища сї стають чим-раз кориснішими, чим кар'єра державно-уряднича. Тому то я гадаю, що тут великого ризика нема. В остаточнім разі, маючи фахове образование торговельне і попри язык німецький еще який другий язык сьвітовий, можна дістати легко дуже корисне занятє в цілім сьвіті. Того однак

не повинно робити ся, бо в нашій багатій але нужденній і тому дорогій рідні є аж надто до роботи. Об сїм однак на другім місці.

Висшого образования комерцияльного на жаль не можемо єще набувати у себе. Мусимо єго поки що шукати у інших народів. Найлучше до того надає ся Відень. Тут має ся нагоду не лиш образувати ся правдиво фахово в напрямі торговельнім, але й можна тут пізнати і поняти властивий культ інтересу. От тому то я про сю академію споминаю.

Значачу єще, що на нашім курсі мали ми дуже поважних товаришів. Богато з них було у віці до 40 або й більше літ. Що до звания, то було кількох дипломованих правників зі Сербії і Румунії (титулу доктора там єще нема), капітанів і низших офіцерів наших, угорських і декотрих держав балканських, якийсь монах Німець, директори низших шкіл торговельних і т. д., і т. д. Дятого то я гадаю, що й нам варто би познакомити ся близше з сею інституцією, де так, скажу навіть, поваги побирають науку.

Право вступу мають тут в першій лінії абитуриенти гімназияльні і реальні, яко звичайні слухачі. Укінчені семінаристи як і студенти шкіл фахових, стоячих в рівній мірі зі школами середними, приймають ся яко слухачі надзвичайні. Дуже догідно є слухати сих викладів правникам, особливо на першім році і по першій іспиті, в яким то часі звичайно не богато робить ся. Головно й дятого, що для не-Віденьчуків і взагалі для не-Німців відбувають ся тут виклади між 2—7 попол.

Вписове виносить 30 кор., оплата шкільна 320 кор. Ся оплата має ся в двох семестральних ратах зложити. Дирекция однак може зіволити меншими ратами силачувати, і то дуже часто буває. Увільненє є можливе лиш від половини, т. є за другий піврік.

Вписи відбувають ся до 1. жовтня. Можна також і по 1-ім бути прийнятим, коли подасть ся достовірну причину спізнєня.

Лучше однак явити ся в своїм часі, бо й викладів шкода і скористати можна з тамошнього «товариства спомогаючого студентів» (Unterstützungsverein), де біднійші, що викажуть ся свідомством убожества (по німецьки), можуть дістати книжки і прибори, досить собі дорогі.

Хто хотів би записати ся на гандлівку, найлучше би було написати раз, бо до 1-го недалеко: »An das löbl. Sekretariat der Wiener Handels-Akademie, Wien I. Karlsplatz. Löbliches Sekretariat! Bitte um gefällige Zusendung unter meiner Adresse ihres Programms für das kommende Schuljahr. Mit gebührender Hochachtung N. N. Abiturient X. U., — або в подібнім сенсі кореспондентку. З сеї програми довідати ся можна докладно про все.

Що до інших обставин на гандлівці, як також в університеті і обставин житєвих у Відні, буду дуже радо міг служити інформаціями товаришам, котрі в перший раз приїдуть до Відня.

Хто би хотів користати з того, то прошу дуже мене відвідати або написати під: Wien VII/2 Burgasse 42. T. 3., де я від 6. жовтня замешкаю. До того часу пробуваю в Огинї.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Антима; римо-кат. Людм. дїви. — В понеділок: руско-кат. Вавила, Мойсея; римо-кат. Лямберта. — Вівторник: руско-кат. Захарїї; римо-кат. Томи з Вілян.

— **Міністер залїзниць др. Дершата** прибув вчера о 3. год. по іслудні до Львова. З ним разом прибули міністерияльні радники Кароль Бангавс і Стан. Косяньський та міністерияльний секретар Рудольф Шлік. Др. Дершата приїхав окремих поїздом. В дорозі з Кракова ставав в Бохні, Тарнові, Ряшеві і Перемишлі, де звиджував варшгати і огрівальні. З Ряшева їхали з ним директор львівської дирекції залїзниць п. Рибіцкий і радник Гутман. В Перемишлі на двірці зїв міністер сніданє, при яким був також перемиский староста Ляникевич і бурмістр Дворский. На двірці у Львові ждали на гостя віцепрезидент намісництва гр. Лось з радником Залєским, президент міста Михальський, шефи департаментів дирекції залїзниць і інші. По приїзді д-ра Дершата і представленю єму присутних достойників, поїхав він до міста і замешкав в готелі Жоржа.

По годинї супочинку др. Дершата зложив візвти п-ні намісниковій гр. Потоцкій, маршалкови гр. Баденьому, всім трем архієпископам, президентови міста і віцепрезидентови намісництва. Опісля поїхав мін. Дершата до будинку дирекції залїзниць, де крім інших прийняв на аудієнції радника Цєсліковського, управителя будови залїзниць Львів-Підгайці, котрий зложив єму звіт зі стану роботи. Аудієнції виключно в залїзничих справах тривали до 7. год. вечер. Між иншими були у міністра депутації урядників аспірантів, маніпулянтток, палячів і ин. о полїшше не платї. По послуханях пішов мін. др. Дершата на представленє до театру, а по 8. год. вечер взяв участь в обїді, данім в єго честь в народнім касинї. Нинї рано буде міністер звиджувати місто, а о 11. год. буде удїяти аудієнцій в намісництві приватним сторонам. По полудни огляне міністер рампу на Жовківськїм передмістї та залїзничі варстатї, а вечером буде знова в театрі.

— **Аматорське представленє в Дрогобичі** В неділю дня 23. с. м. уряджує стрївский «Сокіл» аматорське представленє дуже гарної комедїї в 4 дїях «Соколик» Гр. Цєглиньского, в міській сали в Дрогобичі. По представленю вечерок з ганцями. Запрошеня висилають ся. Сподїємось, що дрогобичка земля стрїне як слід нашу сокільську дружину. *Старшина Сокола в Стрїю.*

— **3 Настасова** пишуть: Новий повний відпуст, наданий церкві в Настасові на день положєня пояса Прєосв. Богородиці, з кождоразовим перенесєнем на слїдуючу неділю, що припадає сєго року на 16. верєсєня. Дотична грамота Єго Свєятости Папи Пія X. видана під днем 21. цвїтня 1905 ч. 3562. Минувшого року впроваджєно сєй відпуст чотиродневною мїсєню. Колись то славив ся Настасів з чудотворної ікони Богоматєри, в честь котрої зложено окрему пісню, а тепер славить ся Настасів з гарної і величавої церкви, що до будови як і єї внутрїшного уряджєня. Архітектура є основана на взорах будови наших давних церков, а вирїжєня є зглядно рїдка межї нашими церквами є тим, що робота з вї є вся каменарска-а з внутр є мурована цєлюю, тож зложена є з подвійного матеріалу. Уряджєне з внутр славить ся різьблєнями престолами і іконостасом, до яких виготовляли пляни івжїнер Захарїєвич і богатий в помисловість земляк наш архітект Александр Лушпінський. Визначають ся тим, що до роботи сєй одєн як другий ужали народних мо-

тивів і тим є оригінальні і хто знає, чи не одинокі в штуці нашій церковній, а на кождий случай сьуть то рїчи, котрі високо збогачують нашу штуку церковну. Рїзьби повисші, викінчені в найперших наших львівських робітних столярско-артистичних Крука і Евстахїя Щуплакевича, тож праці визначають ся клясично. Що до образів, то знаходять ся образи кисті наших артистів пп.: Панькевича, Томасєвича і Хомика. На кождий злучай є то церков, котра для знатоків і любитєлів штуки будить інтерєс і запрошує до себе. Сама будівля церкви має 40 метрїв довготи.

— **Рєнтові осєлі.** Статут краввої комісії для рєнтових осєль, виготовлений краввим відїлом, одержав вєже правительственне затвердженє, а кр. відїл порїшив отворити окреме бюро для рєнтових осєль. До краввої комісії тих осєль належать: яко провідник краввий маршалок, а яко члєни пп.: Олєкс. Домбский, др. Ян Гупка, Антїн Єгерман, др. Михайло Король, др. Дамян Савчак і Кл. Торосєвич. Перше засїданє комісії буде 20. с. м. з отрим порядком нарад: Звіт з приготовань до введєня в жите закона про творєнє рєнтових осєль; внески в справі лєокації ухвалєної сєймом дотації для фонду опрєцєнтованих рєнтових листїв і в справі організації бюро кр. комісії для р. о.; рєгуляміна оцїнєнь і інструкції для оцїнитєлів господарїв, що мають становити рєнтові осєлі; прєлїмінар видатків комісії для р. о.; внески в справі установлєня норми для означєня висоти задатків на кошти, в справі визначєня інституцій для обезпєчєнь, де рєнтові довжники мають обезпєчувати свої будинки, в справі формулярїв подань, квєстїонарїв і т. д. та в справі внесєних подань о рєнтові позички. Таких подань вилїнуло досї до кр. відїлу поєврх трїста.

— **Пожарний Сокіл** в Рїчиці, равського повіта, основано яко філію львівського «Сокола». Статути прийняло уже намісництво.

— **Доповняючий вибір в Бродах і Золочєві.** Послом до державної ради з міського округу Броди-Золочів на місце пок. Бика вибрано вчера д-ра Йосифа Гольда, лікаря і бурмістра Золочєва. В Бродах голосувало 639 виборців; з того дістав др. Гольд 316 гол., Штанд 296, Балтарович 125, Бльох 1, а 1 голос уневажєно. В Золочєві віддано 804 голосів, з того Гольд дістав 539, Штанд 158, а Балтарович 108. Загалом голосувало в обох тим містах 1443 виборців. Др. Йосиф Гольд дістав 855, Адольф Штанд 454, Михайло Балтарович 232, Бльох 1, а 1 голос уневажєно. — Др. Гольд був кандидатом польского центрального комітєту, котрий форєсував всякими способами і за всяку ціну загрожену сїовїстами єго кандидатуру. При сїх виборах показало ся знова, що з кацапами не мають Русини спільної дороги. Мимо запєвнєнь кацапів, що будуть голосувати на п. Балтаровича, голосували они— як доходять вісти — на п. Штанда.

— **Волоска культура.** Черновецка «Буковина» подає оттакий зразок національного поївізму головоусого Румуна: Учитель Орєст Ф. виїхав минувшого тижня до Букарєшту, щоб оглянути виставу. До Букарєшту приїхав пізно в почв і тому запитав ся на двірці, де перебувають Буковинці. Коли се розвідав, поїхав фіякром туди. Приїхавши до касарїї, в котрій перебували буковинські румунські мужики, що перед кількома днями виїхали туди на кошт держави, зустрїнув там академіка Скалата, члєна академічного товариства «Дачїя» і представив ся єму яко учитель з Буковини: «А Ви якої нації?» — запитав Скалат. Ф. відповів, що він Русин. На те зверещав на него Скалат: «Schauen Sie, dass Sie fortkommen. Hier haben die Ruthenen nichts zu suchen»... Коли Ф. заїззав єго, щоб обходив ся чємнїше, відповів він: «Hinaus mit Ihnen» і зажадав від поліцає, щоб той арєштував Ф. Розумївсь, що поліціянт забрав ся зарєв до виконаня сєго поручєня — та Ф. вилєгїтїмував ся і він лишив єго в спокою. — Ф. сїв назад на фіякер, щоб поїхати до якогось готєлю. В ту мить кїаув ся на него Скалат і — по рїцарски — вдарав єго буюком по голові. Від

дальшого атаківаня спас ся Ф. скорою їздою фіякром... Розуміє ся, що пан Ф. зробить відповідні кроки, щоб потягнути рицаря Скалата до одвічальности. Та поки що, хай осудить суспільність сей дикий поступок шовініста Волоха і то за границею.

— **Виборський маніфест думців** появляє ся в різних місцевостях на публичних місцях. Оводі — як доносить каменецька «Подолія» — хтось прибав той маніфест на дверях церкви в Зинькові. Перед дверми вібрало ся много народа і голосно відчитували маніфест, бо була то саме неділя. Маніфест висів цілий день, бо ніхто не відважив ся его здерти; аж вечером волосний старшина усунув маніфест з дверей церкви. Цілий маніфест має 57 стрічок друку. Слова «земля, воля, свобода, громади» напечатані грубим друком. Зворот про кінець царської влади підчеркнений. Велике число правописних помилок та пропущення слів свідчать про поспіх, з яким друковано сей маніфест.

— **З залізниць.** Ладівню «Залішки пристань» подучену з залізничним шляхом Лужани-Залішки шляхом довозовим, що виходить з перестанку Кострижівка, уряджено для посилок в ціловозових наборах і передано до прилюдного ужитку дня 18. серпня с. р. Заладоване і виладоване товарів в Залішках пристані належить до партій. — О скільки для сеї ладівні не установлено безпосередних належистий тарифових, обчисляє ся перевозове за посліжки до і з ладівні так само як до стації Залішки, дочисляючи за довіз до пристани 4 с. за 100 кл. — За перевіз всяких товарів зі стації Залішки до пристани зачисляє ся, при уплаті належитости за дійсну вагу, найменше однак за 10.000 кл. від листу набірнього і воза 4 с за кожних 100 кл. Вкінці тарифові постанови для шляху Лужани-Залішки відносять ся також до ладівні Залішки-пристань.

— **Дрібні вісті.** Доповняючий вибір одного члена повітової ради в Стрию з більшої посілости буде 10. жовтня. — Цісар наділив директора IV гімназії у Львові, д-ра Кароля Петеленца при нагоді перенесення его на власну просьбу в стан супочивку ордером залізної корони III кляси.

— **Дальший репертуар руского театру в Бережанах.** Салія тов. «Наді». Початок точно о год. 8. вечером. Абонамент на 6 вистав 10 кор. (Білеті продає торговля п. Юзачинського і п. Гервого).

В неділю дня 16. вересня по полудні о 3. год. представлено для шкільної молодіжи «Суета» найновіша комедія в 4 діях Карпенка Карого; вечером о 8. год. «Запорожець за Дунаєм» народна оперета в 3 діях Артемовского і «Вечерниця» музичний твір Ніщинського.

Телеграми

з дня 15. вересня 1906.

Берлин. Russ. Korr. пише з нагоди розпочатої російським царем подорожи на море, що той виїзд царя подобає на утечу. В Петербурзі викликав царський виїзд справдісну сензацію. В добре поінформованих кругах говорять, що цар не хоче брати одвічальности за поступки реакції і тому виїждив ся в подорож.

Сідлі. Жиди обчислюють, що в часі погромів загинуло 142 Жидів, а 430 було ранених.

Штокгольм. З Берке доносять: Вчора перед полуднем прибув ту яхт «Standard» в товаристві кількох воєнних кораблів. На помості яхту знаходиться царська родина.

Тернопіль. Стаційний помічник Ризевич застрілив вчора на стації Борки вел. жінку банмайстра Вайнтрауба а опісля себе. Причиною були любовні зносини між ним а Вайнтраубовою.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Переписка Д. Танякевича з львівською «Громадою».

(Дальше).

IV.

Станіславчів — вівторок
16/28 квітня 1868.

Христось оскресє!
Други мої єдині, братчики
мої щирі!

І тяжко мені и встидно мені, що я мовь оддалікь стаєть Вась, и дорогої рідніє вашої справи словесної, мовь шівь Данчю на віки позабуєть нашу єдину Україну! — Такь виходило бь за моїмь мовчаннемь — але такь воно не єсть, такь воно не може бути. Хто не за для якої химери, а для живої непроходячої правди спокохаєть ту живу Україну — той не покинетця її ніколи!

Ось послушайте моєї причини! Прийшовь я на мов вікарване підь самь великий пієть. И знайшло ся вь мене — бо парафія велика, такої роботи, що я цілієнький день просидь вь церкві сповідаючи, бо сповідь й такь за мною, я найбільш за для неї туть и приєсланий, и вь тяжкій праці пройшло мало не два місяці. — Ажь тепер по святому Велицїдні трохи лекшає.

Тяжко мені було усе на серці — агадуючи, що я не давь ні шажка на нашу Правду, що я ні словомь не прикинуєсь! — Мої доходи тяжко покортені — такь, що гірко изь нихь децо и витягнути. Оть вамь 1 левика, пропшиєть тамь на мене. Се не на кварталь — буду мати, и десять дамь на рікь, якь тільки взбіраю! — Приймїть одробину на теперь.

Кріпко Ви побиваетесь за Оленою Млаковою. — Вона досіль вь мене не забута. — Разь у разь її наглядая! — Та що коли неразь часомь вродженої дитини и підгудувати тяжко! — Дебеле таке тримаєтьця усе заєдно, ні зросту, ні звили! — Оть якь — читавь я її вже изь шість разівь, коли не більш — и нехай би хочь чимь небудь сапинила ся вь голові моєї, такь ні. Дуже щось дурного хочь тимь дурнимь своїмь займе тебе, — а туть бо й щось такого дурного нема! Кріпко се ледаца праця — кажу се передь часомь уроджена дитина: я самь повожурався нею не єдну годину! — Міркую такь — не гараздь — такь и се ніяково!

Поправити, значить усе перечиркнути одь титла до коми, щось навіть и Олена не ваавла ся, не буде се Олена Млакова — а моя и така не моя, бо перша думка її не моя. Пустити такь чудовище у світь — не по моїй натурі. — Не такь же плохо я думаю изь єрдешнимь Млакою, щось до єго уявдуку у чімь небудь прихвнати ся. — Позвалати на грїхь — нехай затну по попівєськи — однак грїхь! — Натура людка хибка, призволить на єдну плохість, вийде потому десять изь неї — се надія — висьмаки, коли видно на єму силованне піти вь гору. — Ніхто такь може дуже не тішився Млакою якь я у своєму куточкові, читаючи єго остатні поезїї! — Не та то поезія, якої я бажаю, але геть вже не та, що я навикь відь Млаки бувь доставати. Значно підібрався вь гору надь першимь комунуваннемь. И вь такому взмганню ся призволати не то на упадокь, але на стагнацію — грїхь!

Правда, братчики, я навіджений радикаліст — тому, що праця ціла наша словесна мені кріпко урлягла до серця, що виглядаю слави славної України, и її робитників щирихь! — Самь я хочь запропаєть на віки, що вічимь вже добримь не прикинуєсь для ріднієї справи — мовь пристарієсь, то нехай другі за мене молодіють! — И не докоряйте, раби Святого, що забуєть на Україну, на вась. — переболю, мовь переплачу, що нема вь мене ні кнежкь такыхь, щось душу одєвіжити — и вічимь їхь набути. Коли схочете, щось хочь крихоткою причинився я для народнієї Правди, — то висилайте мені те, що вийде. Може бь хочь оглядини письменські вь Правді були мої, — а на що оглядуватись — якь нічого не бачишь? И самь прошу не давайте замарнитись!

(Конець буде).

Виноград столовий

солодкий, смачний, з великими ягодами, найкрасшої якости, щоденно сьвіжий з лози 5 кггр. franco 1 злр. 70 кр.

Є. Altnev, Versecz 25. Ungarn.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:05*
« Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40, 9:30*
« Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
« Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
« Рави рускої	7:50, 4:50
« Станіславова	8:05
« Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
« Любіня вел.	11:50* (13/5—16/9 в неділі і сьвята)
« Яворова	8:18, 4:37
« Янова	1:15 (1/5—30/9), 8:45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 9:25* (13/5—9/9)
« Коломиї	10:05
« Ряшева	10:35
« Тухлі	3:45 (від 15/6 до 30/9)
« Брухович	7:07, 3:25, 5:30, 8:20* (всі від 6/5—23/9 щоденно і 1:45 (6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. сьвята)

На Підзамче.

« Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:10*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 8:35, 2:45, 6:35* 8:25 10:05*
« Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
« Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*,
« Яворова	6:55, 6:—*
« Янова	9:15 (1/5—30/9), 1:35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. сьвята), 3:14 18/5—9/9).
« Лавочного	7:30, 2:30, 6:25*
« Самбора	8:55, 4:15, 10:51
« Станіславова	9:10*
« Белзці	10:45
« Ряшева	4:05
« Коломиї	3:0
« Рави рускої	7:25*, 11:35*
« Перемишля	10:05* (від 1/5 до 30/9) Хирова Яєла
« Стрия	11:10*
« Брухович	6:05, 2:28, 3:40, 6:26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12:40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. сьвята).

З Підзамча:

« Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди посишні друковані в черевками товстими; поїзди нічні є зазначені зьвіздкою. Пору нічна числїть ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілієнь в міскім бюрї п. к. державних заліз. вь пасаж Гавсмана ч. 9.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. вересня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.